

חלקנו

עלון שבועי מבית 'חלקי בקהילתי', בית תורני קהילתי לבוגרי ישיבות בעולם המעשה לאורם של גדולי ישראל

השבוע בגליון

הקהילה

הרב דניאל רייבין בטור מיוחד

לפרוח באביב

מאמר מערכת מיוחד לגיליון החדש

דבר האבד במועד

שרת הלכתי | חול המועד פסח

חברה שהיא בית

מתובנן מהצד | טור אורח

להיות חרדי עובד

המאמר שבח | טור אורח

בתוך קהל ועדה

מהנעשה ונשמע בקהילות חלקי

אנחנו הנס

מנחם פינסקי בטור מיוחד לפסח

וכאן הילד שואל

אמרה נפשי | שעות חלקי

בוגר ישיבה

מתגעגע לריתתא דאוריירא?

חלקי בקהילתי תחבר אותך בחזרה

למידע והזמנת תורני באזורך
פנה היום למרכז המידע של
חלקי בקהילתי

חלקי
בקהילתי

052-760-0080 | chb6522592@gmail.com

יהי חלקי עמהם

הרה"ג ר' ברוך צבי גרינבוים שליט"א | ראש ישיבת דרך ה' - חלקי בקהילתי

על שאלות תשובות ו...הרגשות

חדש - ובהארה של אמונה.
התשובות שנקבל על שאלותינו - אינן בהכרח הסברים מדויקים על כל מה שקורה סביבנו - כי לא מחשבותיכם מחשבותי - ו'הצור תמים פועל'. הכוונה היא לתשובות של מילוי הלב באמונה חדשה ובכישיון שכל מה דעבד רחמנא - לטוב עבד' ושהכל יהיה בסדר.

ליל הסדר מסוגל 'לעשות סדר' בראש ולהרגיע את הלב - שאין עוד מלבדו, וכל הנגה העולם היא בהשגחה פרטית של ה' הטוב והמטיב, הדואג שהכל יהיה 'בסדר'. יש בכוחו של ליל הסדר עמוס המצוות ובראשן המצה (לחם האמונה המרפא - זוהר (למלא את הלב בתשובות מרגיעות של אמונה בנאולה ואמונה בעצמנו, בהיותנו בנים אהובים בכל זמן ובכל מצב.

להרגיש!

'חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים' איך באמת מרגישים את זה, בתוך ים של דאגות ושעבודים משתנים - וכי זה רק בכאילו? שחקנים גדולים מצטיינים בכך, שבמהלך ההצגה על הבמה, הם נכנסים לגמרי לספר אורח הם מציגים. לשם כך סידרו 'חול' סדר מיוחד לליל פסח מלא בהמשכות כדי ש'נכנס' לגמרי לספר. ליל הסדר הוא לילה של חידוש האמונה, ואת האמונה הזו חייבים להרגיש. אז אנא, אל נא 'נגיד' את ההגדה אלא 'נרגיש' אותה!

להתרגש

כשהילד ישאל מה נשתה, לא נענה לו רק מהראש, אלא 'נרגיש' לו את ההגדה מהלב - בייך, במצה, במרור, בחסיכה ובהלל - נרגיש לו ונרגיש אותו.

אפשר לקיים מצוות בהידור, והקיום שלהן ייעשה בצורה טכנית - יבשה וזריזה, ואפשר לעומת זה להתרגש תוך כדי קיום המצוות, ולהחזיק את הרגשות הללו מול הילדים בלי בושה - תוך כדי שירה וקריאה נרגשת חזרת ונשנית של 'אשרינו' מה טוב חלקנו' כי מה שיישאר לילד שלנו מאתנו בסופו של דבר - הן ההרגשות והתחושות שאנו מעבירים לו, יותר מההרגשות והתחושות שאנו מלמדים אותו. ככל שנרגיש לו את נועם ה' ומצוותיו, והוא יראה עלינו עד כמה 'אשרינו' מה טוב חלקנו' - כך הוא ירצה להכניס את ההווה הרותנת הזו אליו, יותר ויותר.

וכשנשיר לילדנו - 'אחד מי יודע?' אחד אני (!) יודע' - נדע ונרגיש. שכל שרמת האני יודע' של האב גדולה, והוא מרגיש באמת את האחד אני יודע' שלו בעצמו - כך תהיה רמת האני יודע' של הבן...

סיפור יציאת מצרים צריך להיות דווקא בצורת 'שאלה ותשובה' עד שאמרנו 'חול' שמי שאין לו בן שישאל אותו, עליו 'לשאל את עצמו'. מהי המטרה בצורת סיפור זו, לשאול שאלה - שהתשובה עליה ידועה מראש? וכי זו נקראת שאלה - הרי זו לכל היותר הצגה של שאלה. האומנם יש תועלת לשורר ולדקלם את נוסח 'מה נשתנה' - או שצריך באמת לשאול את האבא ולברר משהו שמציק לילד?

האמת היא, שכמעט לכל יהודי חושב יש שאלות מציקות - עליהן אין לו תשובה ברורה, ואם הוא 'אינו יודע לשאול' - מצבו עגום. הבן ש'אינו יודע לשאול' אינו בהכרח בן טיפש כמו התינוק שמצויר בהגדות. הוא בהחלט יכול להיות אותו יהודי אדיר או מיואש, שמרוב שאלות שמציקות לו - התייאש מלשאל - או שהוא לא מוצא את מי לשאול.

יהודי מעיד על עצמו במגילת 'שיר השירים' שנקרא בנה, שהוא מוגדר 'חולה אהבה' כלפי ה' - כי חולת אהבה אני'. מהם התסמינים של 'מחלה' זו, ומתי התרופה שמתאימה לה ותרפא אותה?

יהודי טוב חש בתוכו געגועים וכיסופים לבית פוסקים - לחיבור

רוחני אל הטוב האלוף. כשתשוקות אלו אינן מתמלאות, הן מלוות לפעמים בשאלות ובלבולים שכמעט כל אחד נתקל בהם בחייו - הוא מרגיש עצב וחוסר סיפוק אישי. זהו מצב של 'חולי אהבה' שרק 'טיפול' אמונה רוחניים יכולים לרפא.

ליל הסדר - כשמו כן הוא. לילה שמסוגל לסדר ליהודי את הראש והלב - וללמד אותו אמונה חדשה שתרפא אותו. רק אחרי שיהודי מתעורר כל פעם מחדש, ושואל בעיקר את עצמו: אחד מי יודע? ומחפש באמת את האחד היודע' - הוא יצליח להשיג את 'אחד אני יודע'!

תשאל, תבקש אמת, תראה שאכפת לך - ויענו לך תשובות שירגיעו אותך!

בליל הסדר אין עניין לדקלם את השאלות הכתובות בהגדה. בלילה הזה, השאלות המופיעות בהגדה הן 'המלצת קריאה' - לשים לב, לשאול, ולא לוותר על השאלות המקננות אצלנו - בראש ובלב, לשאול אותן מעומק הלב ולבקש תשובות. כי אם לא נשאל ונברר את אמונת יהדותנו, היא תישאר יבשה וחסרת חיות.

לשאל את מי?

כשם שכל בן שואל בליל הסדר את אביו, כך כל אחד מאתנו הוא בנו של ה' 'בנים אדם לה' אלוהים'. יש לנו את הזכות לשאול אותו הלילה בעתו וממקומי הלב - שאלות שמציקות לנו, עד שהוא 'יענה', וימלא את לבנו בטעם רוחני

הקהילה כיסוד קיום האומה

הרה"ג ר' דניאל רייבין שליט"א בטור מיוחד לאחר ביקור רבני 'חלקי בקהילתי' בבית מדרן ראש הישיבה הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א

והוסיף לבאר על פי דברי המסילת ישירים בראש ספרו: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישם מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו". כי כל יסוד עמידתו של האדם תלוי בכך שמבטו ומגמתו מכוונים אל תכלית זו. וכשם שבאדם הפרטי כן בציבור כולו – כאשר יש מסגרת חיים המעמידה את המגמה הזו במרכז, הרי היא בונה אדם ובונה עם.

נמצא, שהקהילה אינה רק מקום של חיווק, אלא היא הכלי למימוש המסילת ישירים בפועל – מקום שבו האדם חי בתוך מציאות המכוננת אותו תדיר אל חובתו בעולמו. וכל זמן שהאדם נתון מקום לערכים אחרים ומעמידם כמרכז בחייו – הרי הוא מחליש את כיוונו אל התכלית האמיתית, וממילא מתרחק מן המעלה הראויה לו.

על כן ביאר ראש הישיבה את עומק ענין ההתבדלות שנקבע בעם ישראל בכל הדורות – לא כהתרחקות בלבד, אלא כהעמדת מסגרת השומרת על טהרת המגמה, ומאפשרת לאדם ולציבור להישאר מכוונים אל ייעודם העליון, מבלי לסטות אחר השפעות זרות. ואף הזכיר את דרכו של הרש"י הירש, אשר אף במסגרת "תורה עם דרך ארץ" העמיד חומה בצורה של התבדלות, והדגיש בעקביות את הצורך לשמור על ייחודיותו הרוחנית של עם ישראל.

עוד חידד, כי דברים אלו אינם שייכים רק למי שזכה לשבת כל ימיו באוהלה של תורה, אלא לכל יהודי באשר הוא – בין אם הוא מיושבי בית המדרש ובין אם הוא עמל לפרנסתו. החובה המוטלת על כל אחד היא אחת: להעמיד את כל חייו מכוונים אל מטרה של קידוש שם שמים, כל אחד לפי מצבו, כוחותיו ואורח חייו. בחיים כאלו – של שייכות, חיווק הדדי והכרה במעלתו – זוכה כל אדם לטעום את התענוג האמיתי, תענוג שאינו חולף, אלא נשאר עמו ועם זרעו לדורות. בסיום דבריו, בירך ראש הישיבה וחיוק את ראשי קהילות "חלקי בקהילתי" ואת כל החברים בארגון, שיזכו להמשיך בעבודת הקודש, להרבות כבוד שמים, להעמיד קהילות חיות של תורה ויראה, להצלחה במפעלם ובכל מעשה ידיהם, ולנחט רוח אמיתית מצאצאיהם.

בחג הפסח, בו אנו שבים ומתבוננים בתחילת דרכנו כעם – מתחדדת ההכרה כי כל דור דור מאז יציאת מצרים הוא חוליה נוספת בשרשרת הנצח של עם ישראל. כבר בראשית היווצרותנו כעם, נקבעה בנו תודעה יסודית: אינו רק קבוצה בעלת עבר משותף, אלא עם שנבנה סביב זיכרון חי ומעצב – זיכרון של יציאה מעבדות לחירות, המגדיר את ייעודו ואת מהותו. זיכרון זה אינו רק סיפור היסטורי, אלא כוח פועל המלווה את עם ישראל לאורך הדורות, יוצר חיבור עמוק בין עבר, הווה ועתיד.

וממילא, האחריות המוטלת עלינו להמשיך ולהעמיק את אותה תודעה פנימית – בהכרה במעלתנו העליונה ובהשרשתה בילדינו. וכאשר כל מטרותינו מכוונים אל תכלית זו – הרי זו הערובה האמיתית להמשך הדורות, ולבניין עם ישראל לדורות עולם.

זכינו בשבוע שעבר לשעה של קורת רוח אמיתית, והתחממות לאורם של רבותינו, כאשר נכנסנו – הגאון רבי אלימלך קורנפלד שליט"א מרבני העיר בית שמש, ואנכי – לחדרו של מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי משה הלל הירש שליט"א, להתייעץ עמו ולברר נושאים העומדים על סדר היום של ארגון "חלקי בקהילתי".

ראש הישיבה גילה התעניינות עמוקה בכל הגעשה בארגון, וירד לפרטי פרטים בכל תחום ותחום – הן בהתרחבות הקהילות ברחבי הארץ, והן בריבוי הכוללים וסדרי הלימוד בתוך הקהילות הקיימות. ניכרה על פניו שמחה פנימית והנאה מרובה מן הפעילות וההתקדמות בתקופה האחרונה, ומתוך הקשבה מיוחדת, השיב לכל שאלותינו, והאיר לנו דרך ברורה לכלל פעילות הארגון.

בתוך דבריו, פתח ראש הישיבה בהתעוררות גדולה על עצם ענין הקהילות, והעמידו כיסוד קיום עם ישראל: לא מקרה הוא שעם ישראל חי וקיים עד היום – אלא יסוד מושרש במהלך כל הדורות. במשך גלותו הארוכה, כאשר היינו פזורים בין האומות וחשופים ללא הרף לאורחות חיייהם ולמערכות ערכיהם, לא היה כוח חיצוני שממר עלינו – והקהילות הן שעמדו לנו כחומה בצורה.

אותן קהילות קדושות, בהן התאחדו יהודים, חיוקו זה את זה, ובנו יחד עולם של תורה, יראה והכרה במעלהם – הן שהעמידו את צביונו ושמרו על זהותנו. לא רק במישור החיצוני, אלא יצירה פנימית – בניין של תודעה, שייכות, והכרה עמוקה: מי אנחנו ומה מעלתנו כעם ה'.

מתוך כך הדגיש ראש הישיבה, כי גם בדורנו – ואולי ביתר שאת – עומדים אנו מול אתגרים גדולים, כשאנו חשופים לערכים ירודים השוררים בעולם הסובב אותנו, בפרט אנשי שלומנו העוסקים לפרנסתם, ונמצאים בתוך אותה אווירה. על כן, לא זו בלבד שהקהילות הן תוספת מעלה – אלא הן הכרח של ממש.

הקהילות שאנו בונים אינן רק מסגרת לפעילות, אלא "פינות אור" חיות – מקומות בהם מתחדדת ההכרה במעלתנו כ'ישראל עם קרוב' והאדם שב ומתחבר לזהותו האמיתית. מתוך כך זוכים לסייעתא דשמיא למעלה מדרך הטבע, מכוח הקשר האמין שבין ישראל לאביהם שבשמים.

ומתוך כך, עבר ראש הישיבה לבאר את שורש הדברים בעבודת האדם, ואמר כי בתקופה מאתגרת כזו, שבה רוחות סוערות מבית ומחוץ כנגד עולם התורה והציבור החרדי, יש חובה ברורה להכיר את הסכנות האורבות לפתחני, ואת ההשלכות החמורות של חדירת אנגדות זרות אל תוך מחנה – העולמות לפגוע בערכים היקרים לנו, המסורים מדור דור.

אך עם זאת, הדגיש יסוד עמוק: אין עיקר תפקידנו לעסוק בפרסום הסכנות, אלא בבניין הפנימי – בחיווק ערכו של כל יחיד ויחיד, ובהעמקת ההכרה ברום מעלתנו כציבור שומר תורה ומצוות, הנושא בקרבו את שלשלת הדורות הקדושה.

דבר המערכת

לפרוח באביב

מטוסי קרב בשמי טהראן, שבים ומפציצים בניחות שאינן פוסקות, מחריבים בס"ד מופלאה את כל כלי הרצח שאיימו על יהודים לכולם. אם נתבונן במבט רחב, לא נוכל שלא להתפעל מכל שקדם למבצע הצבאי הזה. כמה עמל ותכנן נדרשו כדי להגיע אל אותן הפצצות מדויקות, כמה עבודת חקר נדרשה, כדי להשיג את אותו מודיעין מדויק.

חודש האביב, הוא הזמן בו תהליכים שהתנהלו מתחת לפני השטח, פורצים ויוצאים במלוא עוצמתם. כל הפריחה הצבעונית, כל הירוק המשמח הזה, הוא תוצאה של חורף ארוך ואפור, מלא שלכת. גם חג הפסח – חג החירות בו נגאלנו משעבוד מצרים ונהיינו לעם, אינו אלא גילוי של תהליך פנימי שהתחיל כברית בין הבתרים.

כן, זה העלון שלנו, זה חלקנו. העיצוב התחדש, התוכן נשאר אותו דבר. ממש כמו בשנה האחרונה, בה כמעט ולא הודפס העלון, אך קוראנו הנאמנים בדיגיטל, יודעים ומכירים. מיטב הכותבים עוסקים מידי שבוע, בסוגיות ואתגרים הניצבים לפתחם של החרדים העובדים, ובאותו חיבור קהילתי שהוא גולת הכותרת של פעילות הארגון. שמונים הקהילות הפועלות בימים אלו, הן רק יריית הפתיחה של הארגון הגדול הזה, המבקש לגבש קהילות חרדים עובדים, בכל רחבי הארץ. קהילות מגוונות מאוד, שכולן מתכנסות סביב בית המדרש, וחבריהם מבקשים להתעלות בתורה. זהו הקו המנחה של ארגוננו, ושל העלון שלו המביא את כשרותו אל חברי הקהילות מידי שבוע, תוך עיסוק בהלכה וסוגיות תורניות, מאמרי הגות וטורי דעה, כמו גם מבט אקטואלי ודיון ציבורי ער. החורף של 'חלקי' הסתיים, וכעת הגיע זמנו לפרוח כלפי חוץ.

יהי חלקנו עמכם
לקריאה מחכימה ומהנה
המערכת

חלקי בעבודתי

הרה"ג ר' שלמה ליפשיץ | רב הקהילות החרדיות הרי יונה ב' ויסודות בני ברק

בימים ההם בזמן הזה

בני ישראל עדיין לא עברו את ים סוף, הם באמצע הבריחה ממצרים, ומשה רבנו כבר אומר לבני ישראל: "... זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים...", ומוסיף: "וְהָיָה כִּי יִשְׁאַלְךָ בֶּנְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה זֶה? וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצֵאתִי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים". וכי זה המקום לדון בעתיד רחוק כל כך, בו הבנים לא יבינו "מה זאת", ויהיה צורך לשוב ולהזכיר להם את מה שהיה. האם משה רבנו לא יכול להמתין ולומר זאת לאחר ימים האירוע?

נראה שיש לכך שתי מטרות חשובות. פעמים רבות קורה לאדם אירוע דרמטי-מכונן, אלא שבזמן האירוע, הוא לא שם לב עד כמה האירוע משמעותי עבורו. לו היה מודע לחשיבותו, היה שם לב לכל רגע, וצורב בזיכרונו את כל מה שקורה. הזיכרון שלנו תלוי בשימת לב. כל אחד זוכר את יום חתונתו, כי הוא יודע כמה הוא יום משמעותי. לעומת זאת ישנם ימים אחרים משמעותיים מאוד שלא נצרכו בזיכרונו רק כי לא ידענו לשים לב אליהם כראוי, לא ידענו כמה הם משמעותיים. משה רבנו מבקש מבני ישראל, שימו לב, אל כל מה שקורה! כדי שכשיגיעו זמנים בהם תצטרכו לספר על הזמן הזה, תוכלו לספר בפרוטרוט.

אך לא זו בלבד, ישנו רווח נוסף בשיח עתידי בזמן כל כך דרמטי. בני ישראל נמצאים במצב לא פשוט, הם באמצע בריחה ממצרים, עדיין לא יודעים מה יהיה העתיד שלהם. הכל לוטה בערפל. ולפתע מגיע משה ומדבר איתם על עתיד כזה, בו יישכח כל מה שהיה, המצב יהיה כל כך בטוח וטוב, עד שהנער לא יבין וישאל "מה זאת". שיח כזה יוצר חוסן, כך בני ישראל יכלו להמשיך במסע הבריחה ממצרים. אם משה רבנו אומר להם בשם ה', 'כל זה זמני, עוד יגיע מצב רגוע ובטוח', אמירה זו נותנת כח לבני ישראל להמשיך במסע.

הדרך בה משה מרומם את רוחם של בני ישראל, מלמדת אותנו משהו אקטואלי ממש

אפשר ללמוד מפרשייה זו, איך מרוממים את החוויה, ואיך גורמים לחוויה ביטחון בזמן מעורר. איך מגדילים את הראש ולא על ידי התעלמות מן ההווה, אלא על ידי הפיכת ההווה לזיכרון מכונן לדורי דורות.

אנחנו נמצאים בשיאה של מלחמה, הילדים ובני הנוער מסתובבים מבוכלבים, ואולי גם חרדים לגורלם. צריך לשים לב אליהם יותר, יש הרבה מה לעשות בכדי לגרום להם שלווה וביטחון וכדאי להיוועץ איך לעשות זאת. אולי נלמד ממשה רבנו וגורמים להם את הזמן הזה? נסיף להם תחושת יציבות ובטחון. הייתי מציע לכל אחד לאסוף את כל משפחתו ולומר משהו בסגנון כזה: 'זכור את הימים האלו, כשתהיו סבים וסבתות, עוד כמה עשרות שנים, כפי הנראה תספרו על הימים האלו, ה' עושה לעם ישראל נסים גדולים, כשאני הייתי ילד לא זכיתי לראות נסים כאלו, יתכן וגם לכם לא יהיו זמנים שתראו גילוי פנים כל כך גדול כמו התקופה הזו, זו זכות גדולה, תזכרו טוב כל מה שקורה בכדי שתוכלו לספר על זה כשתהיו גדולים, כשבעזרת ה' לא יהיו מלחמות יותר, אתם תהיו עדים לנסים הגדולים שה' עשה לנו'.

הגיליון מוקדש לרפואת
הר"ר מרדכי בן חנה הי"ו

לתרומות והנצחות
התרומה מוכרת לפי סעיף 46

סרוק
את
הברקוד

יש להם חלק

שו"ת בהלכה | הרה"ג ר' אפרים קרלינסקי, מורה הוראה

דבר האבד במועד

לרגל ימי חול המועד הבעל"ט, נעסוק הפעם בהלכות מעשיות הנהוגות בימים אלו

החג, יש להבחין בין מוצרי צריכה שאותם הוא ממילא מתכנן לקנות, ועל ידי קנייתו בחג במבצע, יוצא שהוא חוסך בפועל מסכום הקניה, שבוה יש להקל ולקנות בחול המועד הגם שאינו נצרך לו לחג. אולם אם מדובר בקניית חפצים שאינם נצרכים לו ממש, וללא המבצע הוא לא היה קונה אותם, ורק משום שהם במבצע, הוא רוצה לקנות אותם כעת, יש מקום להחמיר ולהימנע מקניה זו.

שאלה: בבעלותי חנות צעצועים גדולה, ואני רוצה לפתוח אותה בחול המועד. האם מותר לפתוח את החנות כצורה רגילה?

תשובה: בפתיחת חנויות ישנן שתי הגבלות. ראשית, צריכים לדעת שקניית מוצרים שלא לצורך החג אסורה בחול המועד, וצריך לתת את הדעת לא להיות 'מסייע' לקונה שקונה שלא לצורך המועד. בנוסף לכך, גם כאשר בחנות מוכרים צעצועים לצורך המועד [כגון קניית מתנות אפיקומן שיבואו לידי שימוש בחול המועד] יש הלכה מיוחדת שמותר לפתוח את החנות רק בצינעא ולא בפרהסיא, למשל, לסגור את התריס בכניסה לחנות עד החצי, או לנעול דלת אחת מהכניסות לחנות וכדו', והלכה זו אינה ידועה די הצורך, ולצערנו אינה מיושמת די הצורך.

עם זאת, אין איסור לקנות בחנות שפתוחה שלא כדיו, משום שהדין הזה הוא דין שמוטל על בעל החנות ולא על הקונים, ובדרך כלל אין גם איסור 'מסייע לעבירה' משום שהלה היה פותח את חנותו מבוקר עד ערב גם לולי הקנה המסוים הזה.

לדבר האבד' [שמותר לעשות מלאכות גם אם אינם נצרכות למועד], משום שאם כן נוכל להתיר את כל העבודות והמלאכות בחול המועד בזמן שאדם פנוי, משום שחוסכים על ידי זה מהזמן של אחרי המועד.

דבר האבד | צילום אילוסטרוציה: ברוך יערי

בנוגע לקניית מבצעים יש להבחין בין כמה אופנים. אם המבצעים עדיין יהיו בחוקף גם אחרי החג, אין היתר לקנות את המוצרים בחג, וכפי שביארנו. אם המבצעים יסתיימו בחג ולא יוכל להשיג את המחיר הזול אחרי

שאלה: מנגנון התריס החשמלי בחדר הילדים התקלקל במהלך ימי החג. האם מותר להזמין בעל מלאכה שיתקן את התריס?

תשובה: אסור לתקן את התריס על ידי בעל מלאכה. הגם שתקון התריס נצרך לימי החג ומוגדר כצורך המועד, חו"ל אסור לעשות בחול המועד מלאכות המוגדרות כמעשה אומן' דהיינו, פעולות הדורשות אומנות ומיומנות שאין לכל אחד, אלא אם כן האומן עושה את מלאכתו בשינוי. בדומה לזה, אסור לגר להרכיב ארון בגדים חדש, גם אם הארון נצרך לצורך החג.

יש לציין שאין כל הגבלה באופי המלאכות הנצרכות להכנת מאכלים, או טיפול בגוף [כגון איפור או טיפול קוסמטיקאי], וגם 'מעשה אומן' מותר בדברים אלו.

שאלה: בימי חול המועד יש לנו הרבה זמן פנוי, ורציתי לדעת אם מותר לי לצאת ל'שופינג' בקניון. הדברים שאקנה לא ממש נצרכים לי לחג, אבל חבל לי על הזמן שיתבזבז וחשבתי שאפשר להחשיב את הזמן האבוד כ'דבר האבד'. כמו כן, יש בימי חול המועד מבצעים מיוחדים לחג, שבדרך כלל לא חוזרים על עצמם, האם מבצעים מסוג זה נחשבים ל'דבר האבד'?

תשובה: קניה שלא נצרכת לימי חול המועד אסורה, ככל מלאכה שאסורה כשהיא נעשית שלא לצורך המועד, ולכן אין היתר לעשות 'שופינג' ולערוך קניות לדברים שאינם נצרכים לחג. פשוט הדבר ש'זמן אבוד' לא נחשב כלל

הרב עונה לשאלות בהלכה בטלפון: 058-3279418 | או במייל: E0583279418@gmail.com

חלקי בחלקי

חזון הקהילות של חלקי בקהילתי רואה את הצלחתה של כל קהילה בתרומתו האישית של כל אחד מחבריה. **לכל אחד יש יחודיות משלו שאותה הוא יכול לתרום!**

תגיד חבר, מהי תרומתך האישית בקהילתך?

מוקד קהילות: 02-6260115

להיות חרדי "עובד"

בעולם הכלכלי של שנת 2026, החרדי העובד הוא כבר מזמן לא "אורח לרגע". הוא נמצא בצמתי קבלת החלטות ובניהול הבכיר. אך מתחת לחליפה מסתתר מאבק יומיומי שאיש במשרד אינו רואה, ואיש בקהילה לא תמיד מבין. זהו מאבק על הגדרה עצמית בתוך עולם שדורש ממך לבחור צד, כשאתה מתעקש לאחוז בשניהם.

האתגר בו יעסוק הטור הזה, הוא בניית זהות החרדי העובד (כמו בדורות הקודמים) כאדם עובד ה' המפרנס את ביתו בשמחה, ומבקש לעסוק בתורה בהתמדה, כחלק מעמל יומו.

הנתונים של שנת 2026 מצביעים על מגמה ברורה: שיעור התעסוקה בקרב גברים חרדים חצה את רף ה-56%, אך הנתון המעניין באמת הוא איכות התעסוקה. בעוד שבעבר, החרדי העובד הסתפק ב"עבודה מזדמנת", היום אנחנו רואים נדירה למקצועות צווארון לבן.

שאלת המיליון דולר: תואר או תעודה?

אחד האתגרים המורכבים ביותר הוא מסלול הכניסה. האם חייבים תואר? התשובה כיום מורכבת מאי פעם. בשוק של 2026, הניסיון המעשי (Hands-on) לעיתים גובר על נייר מהאוניברסיטה, אך בתפקידי ניהול ובמגזר הציבורי, התואר נותר "תעודת הכניסה" הרשמית.

השלמת לימודים עבור גבר חרדי היא מבצע (כמעט) בלתי אפשרי. איך עושים תואר כשבבית יש ילדים, משכנתא על הראש וצורך נאש במשכורת מיידית? הסטודנט החרדי לא "מחפש את עצמו" בטיוול אחרי צבא; הוא נלחם על הלחם. הוא לומד סטטיסטיקה ב-11 בלילה אחרי שהילדים נרדמו. הבחירה במסלול אקדמי היא הימור על כל הקופה – וזהו לחץ שמעטים מסוגלים להבין.

תקרת הזכוכית של ה"מינילינג" והמרחק הבטוח

האתגר הנסתר ביותר הוא הנטורקינג. בעוד שעמיתיו החילונים בונים קריירה על בסיס קשרים מהצבא וכד', החרדי העובד מגיע לזירה ללא "מועדון החברים" הסגור. אבל הבעיה עמוקה יותר: לב ליבה של התרבות הארגונית בישראל נבנה על ה"אופ-סימסטר", על ערבי גיבוש רועשים, ומסיבות חברה בהן גבולות ההירארכיה מיטשטשים. במקומות בהם נסגרים המיניימים הבאים, החרדי מוצא את עצמו בנסיגה טקטית. הוא לא יכול להיות "אחד מהחברה" במובן המלא של המילה. הוא מחזיק במחסום שקוף של ערכים שמונע ממנו להתערבב באמת. הוא מקפיד על "מרחק של כבוד", על הימנעות מהדינמיקה המשוחררת מדי שמאפינת את הציבור הישראלי. הוא נוכח בחדר, אבל עם רגל אחת מחוץ למעגל. הצורך לשמור על גבולות אישיים והלכתיים, במיוחד באינטראקציות חברתיות רגישות, יוצר לעיתים דימוי של "מתנשא" או "מרוחק", מה שמעביר קידום ומונע גישה להזדמנויות שנפתחות רק בשיחות מסדרון משוחררות.

האחריות של דור החלוצים

האתגר לפתחנו הוא הלחץ הכפול: אם נכשלו – אומרים שזה בגלל שאנחנו חרדים (חוסר ליבה, חוסר מקצועיות). אם הצלחנו יותר מדי – חוששים שהתקלקלנו. החרדי העובד נושא על גבו את השם הטוב של מגזר שלם בכל מייל שהוא שולח, לכן, כל משימה מבוצעת תחת זכוכית מגדלת, וכל אינטראקציה היא חלק מקידוש השם – או חלילה ההיפך.

הפרדוקס הקיומי של החרדי העובד,
ו"עבודה" שהיא עבודת ה'

חברה שהיא בית

כל בית בישראל נצטווה להביא קרבן פסח, ועוד נצטווה אותו בית שלא להותיר מזהרין. לפיכך אמרה תורה: 'ואם ימעט הבית מהיות משה...' יימנו על השה בני חבורה והם שיאכלוהו.

נעיין ונבין. אם רצון התורה שיקריבו ישראל את הקרבן בחבורות דווקא, הרי אין צורך לתלות זאת במיעוט בני הבית שאינם יכולים לאכול את כל הקרבן. על כרחנו אנו למדים, שרצון התורה הוא שבני הבית יאכלו את השה, אלא ש'בית' יכול להתרחב לבני חבורה.

מהו בית? בית הוא המקום האישי של האדם, בו הוא חי ונבנה. רוב רגשותיו ומחשבותיו נתונות לביתו, עבורו הוא חי, וכל עילת קיומו היא הדאגה לבני ביתו. אהבתו, שמחתו, צערו ודאגתו של האדם, סובבים בעיקר את ביתו האישי, מקומו הפרטי. כל אדם חי כביכול ביקום נפרד משלו, עם רגשות הנתונים לאנשים שונים.

זאת באה התורה ללמד, אפשר להרחיב את היקום האישי הזה לבני החבורה, האדם יכול להרחיב את עולמו האישי, במבט אל זולתו, בדאגה והבעת עניין בשלום ידידו, כך הוא תולה את עולמו הרגשי גם במבט וזולתו. מהו חבר שהוא חלק מהבית? מהו חבר אמת? מיהו רע נאמן? אם צוחקים ביחד, זוהי חברות, אם בוכים יחד זוהי רעות, אבל אם בשנאה אדם מרגיש את חברו, מתעניין בו, דואג לו, וחפץ להיטיב לו, הרי שהוא בית בשבילו.

האחריות המוטלת על בני חבורת הפסח היא, שרקבנם יהיה רצוי לפניו כמו קרבן של בית. אחריות זו אינה מתבטאת בהווי המשותף שלהם, היא תלויה במרכז הכובד של תשומת הלב. אם החבר חשוב לי ואני חפץ להיטיב עמו, אם אני מוטרד כאשר הוא מוטרד ממשו, הרי שהוא כבר מבני החבורה שלי, ומוגדר אצלי אחד מבאי ביתי. התורה מצווה עלינו להרחיב את גבול הקרבן שיישאר קרובן של בית, אך עם בני החבורה כולה.

חלקי בקהילתי היא יצירה של חברה, בעלת השתייכות של קהילה. אבל בפנימיותה היא מובילה להוסיף את החברים אל רשימת הדאגות שלנו, ולהעמיד אותם במרכז תשומת הלב שלנו. לבנות יחד עולם תורני רחב, עולם מוצק היוודע להתמודד במשעולי החיים, עולם שכולו בנוי על אהבה וערך של קהילה שהיא כבית. זוהי הזכות המופלאה של כל אחד מבניה, כי גם אם ימעט הבית מהיות משה, יש חבורה שהיא כבית.

חבורת קרבן הפסח, מרחיבה את גבולות
הבית ומכניסה אליו את הקהילה

חלקי בקהילתי מאחלת לכלל הקוראים, חברי הקהילות והיזמים

פסח כשר ושמה

מהנעשה ונשמע בקהילות חלקי בקהילתי

הרב אשר שוורץ, בשיעור הכנה לליל הסדר - קהילת בית שמש - בר אילן

חברי קהילת קרית הרצוג, חוגגים את סיום הזמן עם הגאון ר' דניאל רייבן שליט"א

חברות הלכה בכולל ערב - רכסים

הרצאות של רבינו פלאי לחברי הקהילה בחיפה - הדר

זקן ליל ששי לאחר שיעור של הרב גרשון בקהילת טלסון

שטיימן בקהילת 'לב דוד' - נתיבות

ובנוה שאנן, השיעור הקבוע בספר הכוזר

חברי הקהילה בטבריה, עוסקים בהלכות פסח עם הרב נתן קרויזר

קהילת אביעזר פית, שיעור של הרב צבי אימלר הורביץ 'זהבית לבך'

שיעור אור החיים בקהילת תל ציון

גם ברמה ג' אווירה מיוחדת בשיעור של ר' נחמן פדר

קהילת אחיסמך, שיעור של הרב מנחם דוברסקין

שיעור מיוחד לחברי קהילת רמת בית שמש א'

אחד מחברי הקהילה בצפת, בשיעור מרתק על מעלת הקרבן

בתוך קהל ועדה

קול התורה מנצח: התשובה הרוחנית של שדרות

מהפכה של ממש מתרחשת בקהילות הדרום. השבוע אנו מפינים את הזרקור אל אחת הקהילות המופלאות, ונותנים את הבמה לרבי יצחק שאובי מיוזמי קהילת 'חלקי' בשדרות המספר על הפעילות הברוכה:

עירנו שדרות חווה כבר שנים ארוכות מציאות ביטחונית קשה של טילים ואזעקות, מציאות שהגיעה לשיא טראגי וכואב בשבעה באוקטובר. חוויתנו אוכדן, הרס וטלטלה עצומה שזעזעה את העיר כולה. אבל דווקא מתוך השבר והחושך, בחרנו להרבות אור. קהילת 'חלקי בקהילת' הפכה לעוגן של שפיות, תורה וחיבור עבור בוגרי ישיבות ואנשים עובדים, תחת החזון שמלווה אותנו מתחילת הדרך: "להחזיר את השטייגען לחיים".

עוגן של שפיות | רבי יצחק שאובי

המהפכה הזו מתרחשת בכל ערב בבית המדרש "היכל אליהו". עשרות בעלי בתים שמגיעים אחרי יום עבודה עמוס, מתנתקים מטורדות היום ויושבים להגות בדף היומי ובהלכה. ההתמדה הזו נושאת פירות מתוקים: מאז שפתחנו את הכולל, זכינו כבר לחגוג לא פחות מ-5 מסיבות מרגשות של סיומי מסכתות! ערבי גיבוש ועוד את כל העשייה האדירה הזו מגיעים במסירות שותפי לדרך, היוזמים הרב שלום יודי משה מויאל ואליסף אפלול, שפועלים ללא לאות למען הקהילה.

לקראת חג הפסח, יצאנו למהלך נוסף כשפתחנו את "ישיבת בין הזמנים" המשלבת את לומדי הכולל עם בחורי הישיבות. כדי לייצר ריתחת דאורייתא, השקנו מבצע התמדה נושא פרסים יוקרתיים, כשהמיקוד הוא מבצע 'אב ובן'. בחור ישיבה שלומד עם אביו נהנה ממלגה כפולה ומכפל כרטיסים להגרלה, והכל בתנאי של לימוד מתוך "תענית דיבור".

לראות אבא שעובד קשה כל היום, רכון בשעת לילה יחד עם בנו בחור הישיבה, כששניהם שקועים בלימוד ברצף ובקדושה – זה הניצחון האמיתי שלנו. זוהי שדרות – עיר של גבורה, תורה, ורוח שלעולם לא תישבר.

מהפכת בתי המדרש של חלקי

גל אדיר של התחדשות גואה בקהילות 'חלקי', והפעילות מתרחבת בכדי לשמוע פרטים, התיישבנו לשיחה עם מנהל הקהילות הנמרץ והמסור רבי יהודה צ'ולק, שמרחיב פרטים

אילו לא קמה תנועת 'חלקי בקהילת' אלא בשביל המערכה הזו, דיינו – פותח רבי יהודה צ'ולק, האיש והמרץ הבלתי נדלה. זה פשוט דבר נפלא שקורה בקהילות שלנו, ואי אפשר שלא להתפעל מכך. קהילות שעובדות ממפגשים בסופי שבוע, שיעורים בלילי שיש, תפילות שבת וכו' לפעילות יומית של סדרי לימוד, דף יומי, ובית מדרש פעיל לאורך כל ימות השבוע. מעידות שהמהלך מקרין על כל שגרת החיים, כמו גם על החיבור הקהילתי והאינטראקציה הבריאה בין החברים.

דווקא בימים כאלו של מלחמה, כשאנחנו מסתגרים יותר בבתינו, פתאום הלימוד המשותף, היציאה מידי ערב אל בית המדרש, מוסיפה ערך עצום ומשנה את החיים. הישיבה המשותפת עם החברים, הצימאון לדברי תורה, והאווירה

הנעימה שמאפיינת את קהילות 'חלקי' הן מכפיל כוח לקהילה. חברים מספרים שהמהלכים האחרונים, בהם נוקטת ההנהלה החדשה של הארגון, הפועלים בכל כוחם להעצים ולהעמיק את בתי המדרש של הקהילות, וליצור סדר יום קהילתי הכולל לימוד תורה כחלק מהשגרה, יצרו מציאות חדשה עבורם.

מציאות חדשה | הרב יהודה צ'ולק, מנהל קהילות ארצי

ליל שישי בחזית | קהילת שדרות

מנחם משיב נפשי

מנחם פינסקי | מרצה ופובליציסט

אנחנו הנס

שלא יהיה יום אחד שאותיר אותה מאחורי התורה, היא הדבר שאנו שומרים עליו, והיא שומרת עלינו". ופתאום, הוא חידד לי את הנס הגדול.

איך יכול להיות שדווקא בתקופה חשוכה וקשה כל כך, התורה הקדושה מתחזקת יותר ויותר? האמונה פורצת מכל מקום, ואנו רואים אותה מהקרובים והרחוקים ביותר.

"כל האמות הקדומות העצומות אבד זכרם... ואנו הדבקים בה' כלנו חיים היום. לא נפקד ממנו בכל תוקף אריכות גלותנו אפילו את וניקוד אחד מתורה שבכתב וכל דברי חכמים קיימים..." כתב רבי יעקב עמדין, "מה יענה בזה פילוסוף חריף? היד המקרה עשתה כל אלה? - - חי נפשי כי בהתבוננו בנפלאות אלה גדלו אצלי יותר מכל ניסים ונפלאות שעשה השם יתברך לאבותינו במצרים ובמדבר ובארץ ישראל - - וכל מה שארכה הגלות יותר, נתאמתה אצלי הנס ונדע מעשה תוקפו וגבורתו"

איהו נס מופלא זה, יציאת מצרים. אבל יש נס גדול יותר: זה שעכשיו, ממש עכשיו, יש כל כך הרבה יהודים שעמלים בתורה. וראו את בן הישיבה הזה, את ילד החיידר, את המתחזק, תראו את היהודי שאחרי או לפני יום שלם של עמל לפרנסתו, יודע שהדבר הכי יקר זה לימוד התורה הקדושה. זה, זה הנס.

שלא זיהיתי אותו בכלל. אבל אז ראיתי את הנעליים. בן תפנקים חוצניק שכמותו לא נאה

לו ללבוש נעליים צבאיות ישראליות, ויבא לעצמו נעלי מארינס. חיכיתי שבועות ארוכים לרגע בו אוכל לשאול אותו מה היה חשוב לו כל כך, עד שהתאמץ כל יום להספיק אפילו 60 שניות של לימוד בחברותא. האם החשש שהיא תיפסק?

"גם, אבל יש חשוב מזה", הוא ענה. "קביעת עיתים לתורה זה העניין. קביעות זו קביעות.

הוא מאט לקחת את הפנייה, לוקח תוך כדי - משהו מהמושב לידו. המראה מוזר, כי הכבישים ריקים בחג הזה שחל בשבת. בדרך כלל, למרבה הצער, זה לא כך בעיר שלנו. ועכשיו דווקא הוא, ר' יהודה יושב ליד הנהג.

באותו בוקר, התפללנו יחד במניין משכמי קום. לא, עדיין לא הגעתי לגיל שיבה. זו פשוט האופציה שמאפשרת לבוא בנחת עם הילדים להקפות במניין המרכזי. ועכשיו, אין שמחה ואין כלום. בלי טלית ובלי חליפה, הוא איש רפואה שנקרא בדחיפות להציל חיים בלב הסכנה, באחד הימים הקשים שידע העם היהודי היושב בארץ. תוכנן לליל שימושים והשטן דחה אותו לשמחת תורה.

בקצה הרחוב, עומד החברותא שלו, איש רפואה כמותו. מבוזבז לרגע מהמראה של חברו היושב ברכב ולוקח משהו מהמושב לידו, מניף אותו מולו ונעלם אל האופק.

זו הייתה הגמרא שלו.

אין לו ידיעה לכמה זמן הוא נוסע, אם ואיך יחזור. אבל החברותא, קביעות העיתים שלו ביום-יום הלחוצ, עליהם הוא לא מוכן בשום אופן לוותר. את זה הוא ניסה להעביר לו בחלקיק השנייה בה הרים את הגמרא. בהמשך ייצרו קשר ויקבעו ללמוד, כשאפשר, אפילו דקה אחת ביום, אפילו אם שניהם למדו לבד.

כמה ימים חלפו, ובעולם הופצה תמונה של לבוש מדים יושב בכלי ממוגן ושקוע בלימוד. האמת היא שהתמונה ריגשה אותי למרות

צבי גרילק, מחנך ואברך

שמים. אך לאנשי המעשה המעוררים יותר עם העולם שמעבר, האתגר גדול יותר, איך משמרים את אותה ייחודיות, כיצד ניתן להיות מחובר לעולם. בלי לשכוח את תפקידינו וייחודינו. בעל ההגדה דורש את מציאות העם במצרים: ויהי שם לגוי, מלמד שהיו ישראל מצוינים ויהי שם לגוי, מלמד שהיו ישראל מצוינים שם. גוי מלשון גוויה, תיאור של קבוצת אנשים מאוגדת הנאספת לאומה כנוף אחד. הגר"א בפירושו לישעיה (ד.א) מבאר שגם יחיד הממלא את נימוסי החברה, כלול עמהם כגוי אחד. וכדברי בעל ההגדה.

חובתנו ותפקידינו בימים אלו להיות לגוי - קבוצה המאוגדת ומאוחדת סביב רצון הבורא. להיות מצוינים שם, כל יחיד ויחיד, תפקידו להיות שגריר במרחב בו הוא מצוי, סמל ליחיד בקבוצת יראי ה' המקיימת את מצוותיו כראוי, מגלה ומרבה את שמו בעולם.

בפרס בימי מרדכי, בספרד בתקופת האינקוויזיציה, או בגרמניה של שנות השלושים, העם יתחבר ויתערה בתוך התרבות המקומית, יאבד ויטשטש את זהותו. בכל דור, יקום המנהיג האנטישמי המקומי, וישבו ויזכיר לעם היהודי מי הוא ומה תפקידו הנצחי.

בימינו אנו חווים רדיפות לא רק בגלל היותנו יהודים, אלא גם ברוח. נדרש בידול ברור בין דרך התורה לתרבות שקיימת בחוץ, תרבות שאינה מכירה בתכלית בריאת העולם ובתפקידינו הנצחי.

היכלי התורה ובתי הכנסיות משמשים ארץ גושן, בה ניתן להגות בתורה ולהתחזק במצוות וביראת

מאיתנו נדרשת התאחדות כגוי אחד, מופרש ומובדל מהתרבות המקומית

תהיו מצוינים | טור אורח

כאשר יעקב ובניו ירדו למצרים, הם היו משפחה קטנה ומגובשת. התורה מתארת איך יוסף מושיב את משפחתו דווקא בארץ גושן. אך כאשר מתי יוסף וכל אחיו, הדור הבא אחריהם, פרה ורבה - ותמלא הארץ אותם. מילוי הארץ אינו רק ריבוי האוכלוסייה, אלא מילוי ויציאה מעבר לגבול בו היו. הדור החדש יוצא ומתערב בתרבות המצרית, עד שרבותינו המשיילו את יציאת מצרים, לצירוף כסף - הפרדת המתכת הטובה מן הסיגים המעורבים בה.

העירוב בתרבות המצרית לא הוביל לאהבת יתר של העם המצרי, להיפך: יוסף מלך חדש ויאמר אל עמו, הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו... פרעה מעורר מחדש את אותה זהות יהודית שעומעמה. זה תהליך שיחזור ויפקוד את העם היהודי לאורך ההיסטוריה.

חלקי בארץ החיים

ברוך יערי

אין לשון אלא במים
שלנו בין שהם מי
בורות ומעיינות
(ש"ע או"ח תנה, א)

שאיבת מים שלנו,
מעייני הסטף
אדר א' תשס"ח

חלקי בקהילתי
בית תורני לבוגרי ישיבות עובדים
לאורם של גדולי ישראל

הירדן 2 קרית שדה התעופה

מרכז מידע ארצי

02 - 6260115
www.chelki.co.il
helkioffice@gmail.com

מ"ל: חלקי בקהילתי
יזמות קהילתית תורנית

מייסד: הרב ברוך צבי גרינבוים

עורך: אהוד בן יהודה

עיצוב והפקה: **נרקא**
פרסום ואסטרטגיה

שמח בחלקי

ahodben@gmail.com

אהוד בן יהודה | עורך הגליון

העם הנבחר

שקשה לסלוח למי שהשתחרר ממרוץ
העכברים הקיומי.

**שונאים אותנו שנאת עולם,
כי השגנו חירות שהם לעולם
לא ישיגו**

ארכימדס, הפילוסוף - פיזיקאי הגאון
שגילה ואף המציא לרוב, אמר: 'תנו לי
מנוף ונקודת משען להניח אותו עליה,
ואזיז את העולם'. מכאן נולד המונח 'נקודה
ארכימדית' - נקודה תיאורטית בגלקסיה,
עליה ניתן להישען ולהזיז את העולם כולו.

האנושות לכודה בתוך הקיום הגשמי, אך
מבקשת לפתור את חידת החיים, להבין את
מה שמעבר לנראה לעין. אבל כל מה שהיא
מכירה, הוא עוד מאותו הדבר. עוד חוקי
טבע מדויקים, עוד אלים מוגבלים. מצרים
מייצגת את התפיסה הזו, שרואה בחומר את
חזות הכל. מי ה' אשר אשמע בקולו? שואל
פרעה. מסרב להכיר בכח עליון, כזה שאי
אפשר לתפוס בחושים.

רק אנתנו נגאלנו ממצרים, נחשפנו בלילה
מופלג אחד אל הכוח האחד והיחיד, של בעל
הכוחות כולם, שאינו מושג בחושים. מרגע
זה והלאה, אנתנו בני חורין. עוד יחלפו שנים
של רדיפות, רציחות, התעללויות והשפלות.
אבל איש לא ישעבד עוד את תודעתנו,
אל התפיסה החומרית, שרואה בטבע - סוף
פסוק. החירות המוחלטת הזו, שאין דומה לה
על פני האדמה, היא שמעוררת עלינו את
חמתם של כל יושבי תבל, שבאים הזאבים
המאיימים לטרוף את הכבשה. הם הטורפים
החזקים, אבל רק אנתנו יצאנו לחירות עולם.

אהוד בן יהודה

כימים אלו, אני נזכר בידידי משכבר הימים,
הלא הוא ר' א. יליד צרפת, שהגיע ללמוד
איתנו ביישיבה בקרית ספר. שנות ילדותו
עברו עליו בעיירה ארמונטיר, בה עדיין
מתקיימת וריאציה עדכנית של אסכולת
נובהרדוק, ותלמידי רבי גרשון ליבמן זצ"ל
- 'רבנו' מגדלים דורות של תלמידים על
עבודה עצמית קפדנית, עם 'בורסה' ו'פרטים'
ממש כמו פעם. שם גדל מידענו לתפארה,
אלא שלמרכבה ההפתעה התפתחו בו ניצני
סלבודקה, ועד שהוא הגיע ליישיבה, אי
אפשר היה לטעות בהופעתו המהודרת, ואכן
נקרא שמו בפינו דרך כבוד: 'רב אלק'.

בסיום זמן חורף תי"ו ש"ן סמ"ך משהו, שב
ידידי לבית הוריו, לחוג בדיצה את חג הפסח.
הוא נחת בשדה התעופה שארל דה גול,
וכשפילס את דרכו החוצה מהטרמינל, חלף
על פני הומלס שיכור שרביץ בסמרטוטיו
המצחניים. כשהבחין בנסיך הנובהרדוקאי
(עם נגיעות סלבודקה) הוא נעץ בו עיניים
רעות, ירק וסיגן בבזו 'סאל זואיק' - יהודי
מלוכלך. נפעמתי מהמחווה, ישוב ויספר
לנו ר' א. בתחילת זמן קיץ, אדם שאין לו
בעולמו אלא ארבע אמות של טינפת, ובכל
זאת פולט בטבעיות את הקללה המקובלת
לעבר היהודי שמולו.

מהיכן נובעת השנאה המוטרת הזו, ולמה
750 שנים קודם לכן, שרפו בחוצות אותה
פריז עגלות מלאות גמרות. מה בוער בהם
כל כך, ומה מלבה את האש הזו לאורך
השנים?

התשובה היא שקרה משהו לפני שלושת
אלפים שנה, אותו יודעים בתוך תוכם כל
באי עולם (גם אם שלא במודע) ומעורר
בהם שנאה תזזיתית, רצחנית לעיתים, משום

חלקי בתנופה

חלקי בקהילתי
מרחיבה את
פעילותה
ברחבי הארץ

להצטרפות פנה היום
מוקד קהילות: 02-6260115

וכאן הבן שואל...

אצל ילדים צעירים, התהליך הזה אינו מתרחש רק ברמת החשיבה, אלא בעיקר בתוך הקשר עם ההורה. הילד אינו מתמודד עם השאלות לבדו, אלא דרך האופן בו ההורה מגיב כאשר הן עולות. כאן נכנס המקום שלנו כהורים, לא רק בתוכן התשובות שאנחנו נותנים, אלא בעיקר באופן שבו אנחנו מתייחסים למה שהילד מביא. גם כאשר יש להורה תשובה, האתגר אינו רק לומר אותה, אלא לתווך אותה באופן שאינו סוגר מוקדם מדי את תהליך החקירה שהילד כבר נכנס אליו. האופן שבו הילד פוגש את המורכבות דרך ההקשבה שלנו, דרך המקום שאנו נותנים לשאלה, ובאמצעות הדרך שבה התשובה נבנית איתו - הוא שיקבע אם הפער יהפוך לחוויה שסוגרת, או לתהליך שבונה בו הבנה פנימית זהות רחבה יותר.

כאשר הילד מנסה להבין איך דברים מסתדרים יחד, הוא יכול לשאול שאלות או לומר דברים שנשמעים מאיימים, למה אבא שלי לא אברך, או דוד שלנו הוא יותר צדיק, ועוד בזה הרעיון. לעיתים התגובה הטבעית שלנו היא למהר ולהסביר, לנסח תשובה ברורה. כזו שתיישב את הדברים ותשאיר את העולם מסודר ועקבי. יש בזה הרבה היגיון, וגם צורך אמיתי של ילדים בבהירות. אך גם כאשר יש לנו תשובה, לא תמיד נכון למהר לתת אותה מיד. לפני התשובה, יש מקום להקשבה. להקשיב עד הסוף למה שהילד שואל, לאופן שבו הוא עצמו מבין את הדברים, ולמה שמטריד או מסקרן אותו. לא להיבהל מהשאלות, ולא לראות בהן סימן לבעיה אלא להפך סימן לכך שהילד חושב, מחפש, ומנסה לברר לעצמו. מתוך ההקשבה הזו, התשובה יכולה להיבנות יחד עם הילד. לא כתשובה מוכתבת מבחוץ, אלא כתהליך שבו יש לו חלק, בו הוא שותף לחשיבה ומנסה להבין בעזרתנו. במובן הזה, התפקיד ההורי אינו רק להסביר מה נכון, אלא לאפשר לילד לפגוש את הדרך אל הנכון.

את הרעיון הזה אנו פוגשים גם בליל הסדר, הבנים שואלים שאלות והתשובה אינה ניתנת במשפט קצר אלא כסיפור ההגדה, על מנת לחוות ולחבר יחד, אב ובן את התשובה. כך גם פה, התשובה אינה רק מה שנאמר, אלא הדרך בה היא נבנית, מרחב זה אינו היעדר תשובה, אלא דרך אחרת לתת אותה. הילד אינו זקוק למציאות מושלמת, אלא להורה שיכול להיות איתו גם היכן שהדברים אינם מסתדרים ולהחזיק עברו את החוויה מבלי שתהפוך למאיימת. כאשר זה מתרחש, הילד אינו צריך לבחור בין מציאות לערך אלא לומד להחזיק אותם יחד.

אם נחזור לשאלה בה פתחנו, דווקא המפגש בין מעלת לימוד התורה, למציאות שאינה תמיד זהה, פותח פתח לתהליך עמוק יותר, לא של ויתור על הערך, וגם לא של התעלמות מהמציאות, אלא של ניסיון להחזיק את שניהם יחד. ובתוך כך מתפתחת בהדרגה זהות רחבה וגמישה יותר, כזו שמוחברת לערכים שהוא מקבל ועולם שהוא פוגש.

המפגש בין ערכים למציאות, הוא לא תמיד מושלם, ולעיתים עשוי להיראות אפילו סותר. כשמדובר בערך בסיסי וקריטי לזהות שלנו ושל הילדים שלנו השאלה הופכת מורכבת יותר. האם אבא שלומד הוא כביכול פחות מאב אברך? אם זה מה שהילדים שלנו סופגים מסביבתם, איך הם רואים את אביהם? כמי שלא הצליח להגיע לדרגת אברך, 'רק' עובד שמקדיש עיתים לתורה?

יש תשובות לשאלות אלו, וחלילה לחשוב שהאדם העמל פתרנסתו הוא פחות, ועדיין התשובות רבות ולעיתים מורכבות. לא פעם אנו מתלבטים, האם אנחנו יכולים להעביר את המסר ולהסביר לילדים בכל טווח הגילאים את התשובה הערכית הברורה שיש לנו? או עמוק מכך, איך אנחנו כהורים מרגישים כשאנחנו עומדים מול פערים מהותיים כאלו?

**לא תמיד תשובה ברורה ומיידית,
היא התשובה הנכונה.
לפעמים כדאי לעורר דיון,
ולהקשיב...**

אין זה מקומי לענות תשובה השקפתית, אך הייתי רוצה להביא זווית אחרת, לראות את הדברים. מן הסתם עולה בנו רצון מיידי לצמצם את הפער, לשטח את המורכבות ולתת תשובה חד משמעית שלא משאירה מקום לספק. אך דווקא במפגש בין ערך ברור למציאות מורכבת, נפתחת לילדנו האפשרות לגיבוש זהות.

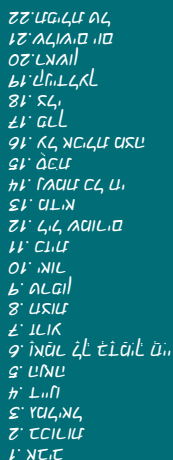
הילדים שלנו פוגשים בצמתים רבים את השיח על אברכות וחיי תורה כמטרה העיקרית, במסגרות הלימודים, במפגשים עם המשפחה המורחבת, לעיתים בבית הכנסת ובמקומות נוספים. הם עשויים להתבלבל כאשר הם מושגים זאת לאבא שלהם, שיוצא לעבודה בבוקר, חוזר עייף בערב, ומתאמץ ללמוד כל יום או בשבת.

דווקא המקומות האלה בהם הדברים לא מסתדרים עד הסוף,

ונדמים כרגעים של בלבול, הם תחילתו של תהליך חשוב. כאשר הילד פוגש פער בין מה שהוא שומע לבין מה שהוא רואה, הוא מתחיל לשאול, להשוות, ולנסות להבין כיצד הדברים מתחברים. בתוך התהליך הזה, גם אם זה לא בולט, מתחילה להיבנות הזהות של הילד.

התפתחות הזהות עוברת דרך שני רכיבים מרכזיים: חקירה והתחייבות. החקירה מתבטאת בשאלות, בהתלבטויות ובניסיון לברר. התחייבות היא היכולת לאמץ עמדה או דרך כמשהו אישי. כדי לגבש זהות, הילד לא רק צריך לקבל תשובות, אלא גם לעבור דרך של חיפוש, בדיקה והבנה. כאשר יש רק התחייבות, כלומר קבלה של ערכים כפי שהם בלי המקום לשאול ולבדוק, הילד אמנם יודע מה נכון, אך החיבור שלו לכך נשאר חיצוני יותר ופחות מעובד. דווקא הפערים והקונפליקטים הם המניעים את תהליך החקירה הזה, הם אלו שמעוררים את השאלות, פותחים את החשיבה, ומאפשרים לילד להתחיל לבנות לעצמו זהות פנימית ברורה כזו שאינה נשענת על תשובה אחת, אלא על היכולת לשלב בין עולמות שונים מבלי לאבד את הכיוון.

בעריכת אנני פרומו

חידות לכל המשפחה לחג הפסח

לע"נ האשה החשובה **דבורה פרומר** ע"ה בת ר' אברהם שמואל הכהן ע"ה

ה'ורדת האתפ"ש השבועי: atpash.co.il

-
1. העונה שבה חל חג הפסח א
 2. הם נוהגים להתענות בערב פסח ב
 3. שמו של התנא שטבע את המשפט "פסח מצה ומרור" ג
 4. אחד משירי ההגדה (בסוף כל בית שלו אומרים אותה מילה) ד
 5. חמץ שעבר עליו הפסח, חלילה, אסור אפילו ב...? ה
 6. משפט שכתוב בהגדה ונהוג לומר גם בברית מילה ו
 7. היא נמצאת על הקערה כזכר לקרבן פסח ז
 8. חייבים לאכול את האפיקומן לפני זמן זה ח
 9. אחד מהתנאים שהיו מסובים בבני ברק ט
 10. לשם ציווה פרעה להשליך את תינוקות ישראל י
 11. שיצור מסוים שממנו אוכלים בסדר (למשל: מרור, אפיקומן ועוד) כ
 12. שם נוסף לליל הסדר ל
 13. בשיר "אחד מי יודע" יש שלושה עשר ...? מ
 14. אחד המזמורים שאומרים בקטע של "הלל נרצה" נ
 15. התחנה הראשונה שבני ישראל הגיעו אליה לאחר שיצאו ממצרים ס
 16. איזו ברכה נברך מיד לאחר ברכת "המוציא" בליל הסדר? ע
 17. עבודה קשה מאוד היא עבודת...? פ
 18. יש הנוהגים שלא לאכול בשר כזה בליל הסדר, צ
 19. כדי שלא יחשבו בטעות שאוכלים מקרבן הפסח (הכוונה היא לאופן ההכנה ולא לסוג הבשר) ק
 20. מאכל מפורסם שמכנים מקמח מצה (חסידים לא נוהגים לאכול בפסח משום "שרייה") ר
 21. לפי הנכתב בתורה, ניסן הוא החודש ה...? ש
 22. כמה זמן לפני החג מתחילים לדרוש בהלכות החג? ת
 23. נאמרת בבית הכנסת במוסף של יום טוב ראשון של פסח

לילדי חלקי בקהילתי

הפקה חוויתית ומיוחדת לכל המשפחה, סביב שולחן ליל הסדר, צולמה ושודרה בימים שלפני החג. האירוע כלל הגשה מרתקת ומומותאמת לכל המשפחה לחיזוק החוויה ההבנה והמשמעות של מצוות סיפור יציאת מצרים, והביאה את חווית ליל הסדר לחיים בצורה מוחשית. מרתקת ומחברת.

את האירוע הוביל רבה ולוועלה, שניצח על הערב במקצועיות ובחן, והוציל להעביר את שלבי ליל הסדר באופן ברור, חי וגיש לכלל הקהל. לצידו השתתפו ילדי הקהילת 'חלקי' - אחיסמך, שהוסיפו חן, אותנטיות ורוח הקהילתית מיוחדת, ויצרו חיבור מרגש בין הדורות.

האירוע התקיים בסיוע עירונית לוד, ובהשתתפות ראש העיר מר יאיר רביבו, סגן ראש העיר הרב בני סיתאלכיל, והמשנה לראש העיר הרב יעקב הקשר – מחזיק תיק תרבות חרדית.

ביום ראשון האחרון, שודר האירוע בזום ליותר מאלף ילדי חלקי בכל רחבי הארץ, שנהנו מההיזומה ששילבה בין תוכן עמוק לחוויה מהנה ונגישה לכל המשפחה. רבים הדגישו כי האירוע סייע להם להגיע לילד הסדר מוכנים יותר, מחוברים יותר ובעיקר עם תחושת התרגשות והתחדשות. משרד ההכנה מצטרף לשורת משדרי זום לילדי 'חלקי' מהתקופה האחרונה. נמשך בס"ד לפעול ליצירת תוכן קהילתי איכותי, המחבר בין ערכים, מסורת וחוויה – למען הציבור כולו.

בכל מקום בכל שעה

